

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа і страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент
(назва магістерської програми)

на тему: «Управління фінансовою стійкістю підприємства»

Виконавець:

студент 63 гр. факультету
Фінансів і банківської справи
Черкез Д.С.

_____ /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Іоргачова М.І.

_____ /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутнісна характеристика фінансової стійкості підприємства.....	7
1.2. Загальна оцінка фінансової стійкості підприємства.....	11
1.3. Основні типи та політика управління фінансовою стійкістю.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА»	18
2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «Дельта Вілмар Україна».....	18
2.2. Оцінка середовища функціонування ТОВ «Дельта Вілмар Україна».....	24
2.3. Аналіз показників фінансової стійкості підприємства ТОВ «Дельта Вілмар Україна».....	39
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА»	50
3.1. Визначення пріоритетних напрямів щодо розробки рекомендацій по вдосконаленню політики управління фінансовою стійкістю підприємства.....	50
3.2. Заходи щодо покращення рівня фінансової стійкості підприємства ТОВ «Дельта Вілмар Україна».....	56
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	79

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах фінансовий стан багатьох вітчизняних підприємств є нестійким. Тому проблема управління їх стійкістю придбала в даний час дуже велике значення. Однак, незважаючи на свою практичну значимість, багато питань, пов'язаних з даною проблемою, до теперішнього часу комплексно не вирішені і вимагають проведення подальших досліджень.

У ринкових умовах для будь-якої організації дуже важливо забезпечити стабільність, надійність своєї діяльності, ефективність використання власного капіталу. Інакше кажучи, кожна організація прагне до досягнення виживання на ринку. Запорукою виживаності і основою міцного положення підприємства є його фінансова стійкість. Фінансова стійкість є відображенням стабільного перевищення доходів над витратами, при якому досягається стабільний приплив грошових коштів, що дозволяє підприємству забезпечити його поточну і довгострокову платоспроможність, фінансова стійкість забезпечує вільне маневрування грошовими коштами підприємства і шляхом ефективного їх використання сприяє безперебійному процесу виробництва і реалізації продукції. Тому фінансова стійкість формується в процесі всієї фінансово-господарської діяльності і є головним компонентом загальної стійкості підприємства. В сучасних економічних умовах діяльність кожного господарюючого суб'єкта є предметом уваги широкого кола учасників ринкових відносин, зацікавлених в результатах його функціонування, тому питання управління фінансовою стійкістю завжди є актуальними і суттєвими для підприємства. Перш за все, ступінь фінансової стійкості підприємства привертає увагу інвесторів і кредиторів - на основі її оцінки вони виносять рішення про вкладення коштів до відповідного підприємства. Таким чином, якщо підприємство фінансово стійко, то воно має ряд привілеїв перед іншими підприємствами того ж профілю для отримання кредитів, залучення інвестицій, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів.

Фінансово стійким є таке підприємство, яке за рахунок власних коштів покриває кошти, вкладені в активи (основні фонди, нематеріальні активи, оборотні кошти), передбачає невиправданою дебіторської та кредиторської заборгованості і розплачується в термін за своїми зобов'язаннями. Основою фінансової стійкості є раціональна організація і використання оборотних коштів.

Визначення меж фінансової стійкості підприємств відноситься до числа найбільш важливих економічних проблем в умовах переходу до ринку, оскільки недостатня фінансова стійкість може привести до відсутності у підприємств коштів для розвитку виробництва, їх неплатоспроможності і, в кінцевому рахунку, до банкрутства, а «надлишкова» стійкість буде перешкоджати розвитку, обтяжуючи витрати підприємства зайвими запасами і резервами.

Мета оцінки фінансової стійкості полягає не тільки і не стільки в тому, щоб встановити та оцінити фінансовий стан підприємства, але також і в тому, щоб постійно проводити роботу спрямовану на його покращення. Оцінка фінансового стану показує, по яким конкретним напрямкам треба вести цю роботу. Відповідно до цього результати оцінки дають відповідь на питання, які найважливіші способи поліпшення фінансового стану підприємства в конкретний період його діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів фінансової стійкості підприємства олійно-жирової галузі «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА».

Відповідно до мети в науковій роботі поставлено такі **завдання**:

- 1) розглянути теоретичні аспекти сутності фінансової стійкості підприємства;
- 2) зробити загальну оцінку фінансової стійкості підприємства;
- 3) провести фінансово-економічний аналіз ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА»;

- 4) визначити середовище функціонування та конкурентів ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА»;
- 5) скласти аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА»;
- 6) запропонувати заходи щодо покращення рівня фінансової стійкості підприємства ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА»;
- 7) сформулювати пріоритетні напрями щодо розробки рекомендацій по вдосконаленню політики управління фінансовою стійкістю підприємства ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА».

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес управління фінансовою стійкістю підприємства.

Предметом є теоретико-методичні засади щодо аналізу фінансової стійкості та визначення напрямків щодо покращення управління нею на підприємстві ТОВ «Дельта Вілмар Україна».

Методи дослідження. До методів дослідження, які використовувалися під час написання кваліфікаційної роботи, належать: фінансовий та економічний аналізи, статистичні методи порівняння та групування, схематичні та порівняльні методи. Для обробки статистичної інформації, створення таблиць, графіків та діаграм було використано програму Microsoft Office Excel.

Інформаційною базою дослідження є статистичні матеріали Держкомстату України, матеріали фінансової звітності підприємства ТОВ «Дельта Вілмар Україна», а також власні розрахунки автора і результати їх обробки. Теоретичним та методологічним підґрунтям дослідження є об'єктивні закони і фундаментальні положення економічної теорії, теорії управління, наукові праці та методичні розробки провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з цих питань.

Результати отримані в кваліфікаційної роботі були випробувані участю у конференції «Облік, аналіз і контроль в системі управління суб'єктами економіки» назва тез: «Фінансова стійкість підприємства: сутність, фактори впливу та управління» (Львів, 10 листопада 2020 р).

ВИСНОВКИ

В ході дослідження було проаналізовані теоретичні аспекти фінансової стійкості підприємства, визначена сутнісна характеристика, загальна оцінка, основні типи та політика управління фінансовою стійкістю.

Проведений фінансово-економічний аналіз фінансової стійкості ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА», який показав що підприємство успішно здійснює свою основну операційну діяльність, але спостерігається відносне скорочення чистого прибутку протягом 2018-2019 років через великі втрати. У дипломній роботі було оцінено організаційну структуру та загальну характеристику діяльності на підприємстві. Проведена оцінка середовища функціонування ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА» і розгляд ключових підприємств – конкурентів у олійно-жировій галузі південної та центральної частини України. Об'єктом дослідження є аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА»

Запропоновано заходи покращення діяльності у розрізі пріоритетних напрямів щодо розробки рекомендацій по вдосконаленню політики управління фінансовою стійкістю підприємства, а саме створення резервів, стягнення надмірної дебіторської заборгованості, зменшення витрат і оптимізація величини запасів. Заходи щодо зміцнення фінансової стійкості підприємства можуть дати позитивні результати лише за умови комплексного, системного та обов'язкового їх застосування.

Розроблені заходи щодо покращення рівня фінансової стійкості підприємства ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА», такі як:

- зменшення суми постійних витрат (зокрема витрат на утримання управлінського персоналу);
- зменшення рівня умовно-змінних витрат; продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями;
- оптимізація запасів товарно-матеріальних цінностей (шляхом встановлення нормативів товарних запасів методом техніко-економічних розрахунків);

— скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі.

Таким чином, підбиваючи підсумки проведеної роботи, варто відзначити, що ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР УКРАЇНА» є стійким та стабільним підприємством не тільки завдяки своїм галузевим особливостям, але і за рахунок достатньо прогресивного керування його діяльністю, особливо в частині витрат, що безумовно є однією з основ вдалого функціонування підприємства. Крім того усунення виявлених недоліків дозволить підприємству розкрити свій потенціал на повну потужність, що посприє як розвитку регіону, так і країни в цілому. Розроблені стратегічні зміни забезпечать йому у довгостроковому періоді підвищення ефективності господарської діяльності та зумовить досягнення стійкої конкурентної переваги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт ТОВ «Дельта Вилмар Україна». URL: <https://www.deltawilmar.com/> (дата звернення 01.11.2020)
2. Порядіна І.В. Заходи прогнозування прибутку як основного показника діяльності підприємства / І.В. Порядіна, Г.Б. Аліна, Н.В. Кабашева/Дискурс.2017URL: <http://journaldiscurs.ru/files/arkhivzhurnala/10-2017/143-150.pdf> (дата звернення 25.10.2020)
3. Фінанси підприємств / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик,Л.Д. Буряк та інш. ; за заг. ред. А. М. Поддєрьогіна. - 7-ме вид. - К. : КНЕУ, 2008. 565 с.
4. Офіційний сайт Асоціація «Укроліяпром»
URL:<https://ukroilprom.org.ua/> (дата звернення 25.10.2020)
5. Офіційний сайт Стратегії розвитку АПК URL: <http://agroportal.ua/> (дата звернення 30.10.2020)
5. Наказ Міністерства аграрної політики України від 11 вересня 2009 року N 656 «Порядок обліку сировини, матеріалів та готової продукції на підприємствах олійно-жирової галузі» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1163-09> (дата звернення 05.11.2020)
6. Андрющенко Н.С. Суть і значення витрат: історичний аспект / Н.С. Андрющенко / Економічна теорія та історія економічної думки. 2007. № 5. С. 3-7.
7. Бунецька І.М. Методика проведення аудиту витрат на виробництво в умовах фінансової кризи / І.М. Бунецька / Управління розвитком. 2011. № 2. С. 84-89. 22.
8. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студентів 2-е вид. Переоблнений і доповнений Жит.: ПП., «РУТА» , 2002р. 348 с

9. Волчек Р. М. Реалії застосування методик оцінювання вартості українських підприємств / Р. М. Волчек / Агроінком. 2012. №1-3. – С. 95-103.
10. Гайдаєнко О. М. Стратегічне управління витратами на прикладі підприємств олійно-жирової галузі / О. М. Гайдаєнко, А. В. Сербул / Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: міжнародний збірник наукових праць / за ред. І. Б. Садовська. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. Вип. 1(9). Ч. 1. С. 93-99.
11. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: Навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький К.: Центр учбової літератури, 2009. 256 с.
12. Дерев'янка С. І. Економічний аналіз витрат підприємства : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 328 с
13. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні / 2008. – №4. С. 7-11.
14. Звенячкіна В.Ю. Організація в обліку витрат основної діяльності промислових підприємств / В.Ю. Звенячкіна. – Інноваційна економіка. – Вип. №7 2012 р. с. 267-272.
15. Калайтан Т. В. Контролінг: навч. посіб / Т. В. Калайтан. – Львів: Новий Світ 2008. 252 с.
16. Качмарик Я.Д. Шляхи оптимізації витрат / Я.Д. Качмарик, М.П. Гольонко / Науковий вісник НЛТУ України. 2015. Вип.21.1 С. 211-215.
17. Когут У.І. Критерії класифікації витрат підприємства / У.І. Когут / Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2008. №624. С. 43-49.
18. Г.М. Коцюрубенко, М.І. Іоргачова «Вартісно-орієнтоване управління в системі корпоративного управління компанією» URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=oA0hHEkAAAAJ&hl=ru> (дата звернення 30.10.2020)

- 19.М.І. Іоргачова, С.С. Донаканян «МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ
ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА URL:
(<https://scholar.google.com.ua/citations?user=oA0hHEkAAAAJ&hl=ru>)
(дата звернення 01.11.2020)
- 20.Г.М. Коцюрубенко, М.І. Іоргачова «Оцінка вартості компанії: сутність
та алгоритм» URL:
(<https://scholar.google.com.ua/citations?user=oA0hHEkAAAAJ&hl=ru>)
(дата звернення 01.11.2020)
- 21.Г.М. Коцюрубенко, М.І. Іоргачова «Оцінка вартості компанії: сутність
та алгоритм» URL:
(<https://scholar.google.com.ua/citations?user=oA0hHEkAAAAJ&hl=ru>)
(дата звернення 01.11.2020)
- 22.Михальська О. Методичні засади управлінського обліку виробничих витрат на олійно-жирових підприємствах / О. Михальська. / Економіка. 2014. №11. С. 39-45.
- 23.Мочерний С. В. Економічна теорія: Підручник. / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко, 2004. 856 с.
- 24.Нападовська І. В. Методичні засади оцінювання підприємств згідно світового досвіду / І. В. Нападовська / Інноваційна економіка. 2009. № 1 (11). С. 258– 263.
- 25.Обнявко О. В. Основні напрямки удосконалення управління формуванням витрат підприємств / О. В. Обнявко, Є. Л. Зернов, І. Л. Шерер / Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков. Одеса: Одеський держ. екон. ун-т, 2002. Вип. 12. С. 178-181.
- 26.Остапенко Т. Класифікація витрат підприємства / Т. Остапенко / Соціально-економічні проблеми і держава. 2013. Вип. 1 (8). С. 238-246

27. Остапенко Я.О. Облік витрат на виробництво та собівартість продукції в ринкових умовах / Я.О. Остапенко / Науковий вісник Національного університету ДПС України. 2010. № 2. С. 121-126.
28. Річна звітність акціонерних товариств URL: <http://www.smida.gov.ua>. (дата звернення 01.09.2020)
29. Селезньова М.М. Фінансовий аналіз. Управління фінансами / М.М. Селезньова, А.Ф. Іонова. - М.: ЮНИТИ, 2003. - 639 с. Хорват П. Збалансована система показників як засіб управління підприємством / Хорват П / Проблеми теорії і практики управління. 2000. С. 108. 113. № 4.
30. Каплан Роберт С., Нортон Дейвід П. Організація, орієнтована на стратегію. Як у новій бізнес-середовищі процвітають організації, які застосовують сбалансовану систему показників: Пер. з англ. М.: ЗАТ «Олімп-Бізнес», 2004. 416 с
31. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с
32. ТІС ЗЕРНО очолив рейтинг найбільших зернових терміналів./ Рейтинг найбільших зернових терміналів. URL <http://www.zernoua.info/news/6913.htm> (дата звернення 01.09.2020)
33. Худолій Л.М. Розвиток ринку зерна в Україні / Л.М. Худолій / Економіка АПК. 1997. № 9. С. 59. 66., с. 62
34. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 01.09.2020)
35. Урядовий Кур'єр. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk/> (дата звернення 01.09.2020)
36. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <http://minagro.gov.ua/> (дата звернення 01.09.2020)
37. Український клуб аграрного бізнесу» (УКАБ). - URL: <http://ucab.ua/ua> (дата звернення 01.09.2020)

38. Оносова І.А. Проблеми експорту олії в контексті недосконалості сучасної інфраструктури зернового ринку України URL: http://nauka.tsatu.edu.ua/print-journals-tdatu/13-1/13_1/26.pdf (дата звернення 01.09.2020)
39. Калюжна О.В., Інфраструктура товарного ринку: [навч. посіб.] / О.В. Калюжна, В.Ф. Клочан, Т.Я. Іваненко, В.С. Кушнірук. Миколаїв, 2012. 284 с..
40. Гершун А., Горский М. Технологии сбалансированного управления. М., 2005.
41. Мицкевич А. Структура сбалансированной системы показателей фирмы / Экономические стратегии. 2004. № 5. С. 132-137
42. Кальченко, О. М. Методичні підходи до оцінювання фінансової безпеки підприємства / О. М. Кальченко, Я. С. Андросенко / Проблеми і перспективи економіки та управління. 2015. №2 (2). С. 244-250
43. Костирко Л.А. Діагностика впливу потенціалу фінансової стійкості на фінансову безпеку підприємства/ Л.А.Костирко / Часопис економічних реформ. 2011. №3. с.49-56.
44. Кужелюк А.В. Економіко-математичне моделювання як інструмент прогнозування фінансової стійкості підприємства/ А.В. Кужелюк, О.В. Маркус / Економіко-математичне моделювання як інструмент прогнозування фінансової стійкості підприємства. 2018. вип.21. с. 681-684.
45. Ляшенко О. М. Специфічні властивості фінансової безпеки підприємства/ О. М. Ляшенко / Управління проектами та розвиток виробництва. 2012. № 4. С. 27-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv_2012_4_5
46. Могилевская О. Ю. Обеспечение экономической безопасности деятельности предприятия / О. Ю. Могилевская / Економіка та держава. 2008. № 5. С. 47–50

47. Могиліна Л. А. Управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної нестабільності [Текст] : автореферат... канд. екон. Наук: 08.00.08 / Могиліна Л. А. Суми: Укр. акад. банківської справи НБУ, 2015. 20 с.
48. Петренко В.С. Факторний аналіз фінансової стійкості економічної безпеки спільних аграрних підприємств / В.С. Петренко / Економічний аналіз: зб. наук. пр. Тернопіль: ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка», 2017. Т. 27. № 4. С. 255-260.
- 49.. Степура В. В. Діагностика та аналіз фінансової стійкості підприємств як інформаційне забезпечення фінансового планування / В. В. Степура / Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2015. Т. 20, Вип. 3. С. 254-259 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_3_58 (дата звернення: 08.11.2020).
50. Фінансова безпека підприємства: навч. посібник / З.С. Варналій, З.Б. Живко, Р.Р. Білик, С.В. Онищенко, М.О. Живко; за ред. З.С. Варналія. Львів: Ліга-Прес, 2018. 300 с.